

**ЎЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МЕКТЕПКЕ ДЕЙИНГИ ЖӘНЕ МЕКТЕПТЕ БІЛІМ БЕРУ
МИНИСТРЛІГІ МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ
МЕКЕМЕЛЕРІ АГЕНТТІГІНІҢ ҚҰЗЫРЫНДАҒЫ
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ШЕБЕРЛІК ЖӘНЕ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАҒАЛАУ
ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ**

**ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРУ МЕКЕМЕЛЕРІНДЕ ҚАЗАҚ ТІЛІ МЕН
ӘДЕБИЕТІ ПӘНДЕРІ БОЙЫНША ҮМІТКЕРЛЕРДІ
КОНКУРСТЫҚ ІРІКТЕУ НЕГІЗІНДЕ ЖҰМЫСҚА
ҚАБЫЛДАУ СЫНАҒЫНДА ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН ТЕСТ
ТАПСЫРМАЛАРЫНЫҢ
СПЕЦИФИКАЦИЯСЫ**

ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРУ МЕКЕМЕЛЕРІНДЕ ҚАЗАҚ ТІЛІ МЕН ӘДЕБИЕТІ ПӘНДЕРІ БОЙЫНША ҮМІТКЕРЛЕРДІ КОНКУРСТЫҚ ІРІКТЕУ НЕГІЗІНДЕ ЖҰМЫСҚА ҚАБЫЛДАУ СЫНАҒЫНДА ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН ТЕСТ ТАПСЫРМАЛАРЫНЫҢ СПЕЦИФИКАЦИЯСЫ

Бұл спецификация Қазақ тілі мен әдебиеті пәндері бойынша педагогтарды жұмысқа қабылдау сынағында пайдаланылатын тест тапсырмаларының мазмұны, пішімі, түрі, құрылымы, бағалау өлшемі және өткізілу тәртібіне қойылған талаптарды белгілейді.

I. Жалпылама қағидаттар

Бағалаудың негізгі мақсаты – Қазақ тілі мен әдебиеті пәндері мұғалімдерінің пән бойынша теориялық білімдерін, практикалық дағдыларын, зертханалық жұмыстарды ұйымдастырудағы компетенцияларын, Қазақ тілі мен әдебиеті пәнін оқыту әдістемесі бойынша білімдерін, педагогикалық шеберлік пен кәсіби компетенцияларын кешенді бағалау.

Тест тапсырмалары кәсіби тәжірибе үшін маңызды білімді таныс және бейтаныс жағдайларда қолдану, проблемалық жағдайларды талдау және оңтайлы шешімдерді таңдау қабілетін бағалауға арналған.

II. Нормативтік негіздер

1. Өзбекстан Республикасы Мектепке дейінгі және мектепте білім беру министрінің 2026 жылғы 15 июндегі “Мектепке дейінгі және мектепте білім беру министрлігі жүйесіндегі мемлекеттік мектепке дейінгі білім беру ұйымдары және жалпы орта білім беру мекемелері қызметкерлерін конкурстық іріктеу негізінде жұмысқа қабылдау іс-шаралары туралы” 203-санды бұйрығы.

III. Бағалу ауқымы

Қазақ тілі мен әдебиеті пәндері бойынша 40 дана тест тапсырмасы ұсынылады және оларды орындауға 60 минут уақыт беріледі. Тест тапсырмаларында бір дұрыс жауапты талап ететін (Y1), сәйкестендіруді қажет ететін (Y2) және реттілікті талап ететін (Y3) жабық түрдегі тапсырмалардан пайдаланылады. Тест тапсырмаларының мазмұндық аймағы және бағаланатын білім мен дағды бойынша бөлінуі төмендегі кестеде көрсетілген:

Мамандық пәндерінен құрастырылатын тест тапсырмаларының салалық мазмұны мен бағаланатын білім және дағдылары бойынша бөлінуі

Тиісті сала	Бағаланатын конструкторлар	Тест саны
1.ҚАЗАҚ ТІЛІ		
1.1. Тілден іс жүзінде пайдалану		
Дыбыстау және емле	- әріптер, негіз және қосымшалардың айтылуы мен емлесін білу және пайдалана алу; - қосып, ажыратып, сызықшамен жазу ережелерін білу және пайдалана алу; - бас әріптер емлесі мен жазу ережелерін білу және пайдалана алу; - фонетикалық өзгерістер (дыбыстың көтерілуі, алмасуы және түсуін) ажырата алу;	6
Пунктуация	Жазбаша сөйлеуде тыныс белгілерін (сұрақ, леп белгісі, көп нүкте; үтір, тире, екі нүкте; нүктелі үтір, жақша, қос тырнақ) дұрыс қолдана білу;	4
Стилистика	- қосымшалардың контекстегі мағынасы және қызметін түсіну, ажырата алу және дұрыс қолдану; - сөздердің контекстегі мағынасы мен қызметін түсіну, ажырата алу және дұрыс қолдану; - сөз тіркестерінің контекстегі мағынасы мен қызметін түсіну, ажырата алу және дұрыс қолдану; - берілген жағдайға сай сөйлеу үлгілерін таңдау.	4
1.2. Тіл теориясы және лингвистикалық талдау		
Лингвистикалық талдау	- мәтінді қазақ әдеби тілі фонетикалық өлшемдері негізінде талдау; - мәтінді қазақ әдеби тілі лексикалық өлшемдері негізінде талдау; - мәтінді қазақ әдеби тілі морфемикалық өлшемдері негізінде талдау; - мәтінді қазақ әдеби тілі морфологиялық өлшемдері негізінде талдау; - мәтінді қазақ әдеби тілі синтаксистік өлшемдері негізінде талдау.	10
2.ӘДЕБИЕТ		
2.1. Әдебиет тарихы		
Ұлттық әдебиет	- жалпы орта білім беру бағдарламасына енгізілген қазақ халық ауыз әдебиеті үлгілерін түсіну, талдау және бағалау - жалпы орта білім беру бағдарламасына енгізілген проза үлгілерін түсіну, талдау және бағалау - жалпы орта білім беру бағдарламасына енгізілген драммалық үлгілерді түсіну, талдау және бағалау	8

Әлем әдебиеті	- жалпы орта білім беру бағдарламасына енгізілген әлем әдебиеті тарихында маңызды орын алатын эпикалық және драмалық шығармаларды түсіну, талдау және бағалау - әлем әдебиеті тарихында маңызды орын алатын лирикалық шығармаларды түсіну, талдау және бағалау	4
2.2. Әдебиет теориясы және көркемдік талдау		
Классикалық лирикалық талдау	-шығарманың жанрын, өлшемін және ұйқасын анықтау; - өлеңдегі бейнелер мен белгілерді түсіну; - көркем шығармаларды талдау.	4
	Жалпы	40

Когнитивті дағдыларды бөлу

2-кесте

Р/с	Когнитивті деңгей	Түсіндіру
1	Білу	Пәнге қатысты негізгі дәлелдерді, заңдылықтарды, анықтамаларды, формулаларды, құбылыстарды есте сақтау, тану және еске түсіру.
2	Қолдану	Дәлелдемелер мен заңдарды таныс жағдайларда қолдану, есептеулерді орындау және графиктерді/диаграммаларды талдау.
3	Пайымдау	Бейтаныс жағдайда қолдану, талдау-синтез, себеп-салдар байланысы, түсіндіру, бағалау.

V. Бағалау өлшемі

Тест тапсыратындардың жалпы нәтижесін (raw score) есептеуге әрбір дұрыс жауап үшін 2,5 балл, қате жауап үшін балл берілмейді. Жалпы ең жоғары нәтижесі 100 балды құрайды.

VI. Емтихан тәртібі

Тест тапсырушы емтиханға жеке басын куәландыратын құжатпен келеді және тест ұйымдастырушысы тарапынан белгілеген тәртіпті сақтайды. Емтихан басталмас бұрын тест тапсырушыларға тапсырмаларды орындау және жауаптарды белгілеу тәртібі түсіндіріледі.

Тыйым салынған құралдар: емтихан кезінде ұялы телефондар, ақылды сағаттар, планшет, құлақшын, рұқсат етілмеген баспа немесе электрондық жазбалардан пайдалануға тыйым салынады.

Тәртіп-ереже: нұсқа көшіру, көмек сұрау немесе көмектесу, емтихан барысында сөйлесу, рұқсатсыз шығу сынды жағдайларға тыйым салынады.

Ереже бұзушылық анықталғанда, ол белгіленген тәртіпте ресімделеді және үміткер эмитханнан шеттетілуі мүмкін.

VII. Ұсынылатын негізгі әдебиеттер

Қазақ тілі

1. Қазақ тілі, 5-сынып. У.Байқабылов, Г.Нишанова, М.Темірбаева. Ташкент. «Өзбекстан», 2020.
2. Қазақ тілі, 6-сынып. У.А.Байқабылов, Д.Дүйсебаева, А.Ж. Үмбетова, Г.А.Нишанов. Ташкент – 2022.
3. Қазақ тілі, 7-сынып. Д.Айтбаев, Г.Айтбаева, Б.Темірбаев. Ташкент – 2022.
4. Қазақ тілі, 8-сынып. Д.Айтбаев, Г.Айтбаева, М.Темірбаева. Ташкент. «Өзбекстан», 2019.
5. Қазақ тілі, 9-сынып. С.Аманжолов, Ә.Хасенов, И.Ұйықбаев, Д.Айтбаев, Е.Аймапов. Ташкент. «Өзбекстан», 2019.
6. Қазақ тілі, 10-сынып. Д.Айтбаев, Г.Айтбаева, Ж.Әбдираймова. Ташкент– 2022.
7. Қазақ тілі, 11-сынып. Д.Айтбаев, Г.Айтбаева, Р.Мырзахмедова, Б.Уразов. Ташкент– 2018.

Әдебиет

1. Әдебиет, 5-сынып, С.Досымбетова, А.Тәжібаева, А.Үмбетова. Ташкент. «Өзбекстан», 2024.
2. Әдебиет, 6-сынып. Е.Абдувалитов, Д.Дүйсебаева, С.Досымбетова, А.Бектаев. «Өзбекстан», 2022.
3. Әдебиет, 7-сынып. Қ.Сейданов, Қ.Башаров, Б.Сайфуллаев, Б.Юсупов. Ташкент – 2022.
4. Әдебиет, 8-сынып Н.Абдувалитов, Б.Юсупов. Ташкент — 2025.
5. Әдебиет, 9-сынып. Б.Оразов, С.Досымбетова, Ғ.Рахымбаев. Ташкент 2025.
6. Әдебиет, 10-сынып. Қ.Сейданов, А.Бектаев, Т.Ахметов. Ташкент, «Өзбекстан», 2022.
7. Әдебиет, 11-сынып. Қ.Сейданов, Ә.Байқабылов, Г.Айтбаева. Ташкент – 2018.

VII. ЕСКЕРТУ

Тест тапсырмаларының мазмұны ұсынылған дереккөздерде көрсетілген заңнамаға, кәсіби тақырыпқа, қағидаттарға және тәсілдерге сәйкес келеді. Дегенмен, тапсырмалар тікелей дереккөздерден алынбайды. Тест тапсырмаларының мазмұны ұсынылған әдебиеттерде көрсетілген мазмұнға, принциптерге және тәсілдерге сәйкес жасалған, бірақ тест тапсырмалары тікелей дереккөздерден алынбайды. Тест тапсырмалары үміткердің кәсіби жағдаяттарды талдау, білімді тәжірибеде қолдану және негізделген шешімдер қабылдау дағдыларын бағалауға арналған.